

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO :1985/52

KARAR NO :1985/89

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla birlikte, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinde öngörülen süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Nedim Yırtar ve 26 arkadaşı

O L A Y : 1- Sanıkların 25.7.1978 günü daha önce Kırıkhan İlçesinde bomba patlaması sonucu ölen ve cenazesi ilçeye getirilen öğrenci Ali Gül'ün cenazesinin kaldırılışı sırasında Töb-Der lokaline, belediye binasına, elektrik işletmesine taşlı sopalı saldırıda bulunulmak suretiyle binaların camlarını kırdıkları, arabaları taşla tahrip ettikleri, cenaze kalabalık bir gurup tarafından evine götürülüp bırakıldıktan sonra da yine şehir içine dağılan topluluğun Töb-Der binası lokaline gaz döküp yakmak istedikleri, yangının jandarma erleri tarafından söndürüldüğü, ayrıca tabanca kurşunları sık-tıkları, bazı sanıkların topluluğu suç işlemeye tahrik ve teşvik ettikleri iddiaları ile İslâhiye C. Savcılığınca düzenlenen 11.8.1978 günlü, 1978/626 esas sayılı iddianamede eylemlerine uyan 171 sayılı Yasa'nın 18/1., TCK.nun 516/2-5., 312. maddeleri uyarınca çeşitli kez cezalandırılmaları istemi ile haklarında kamu davası açılmıştır.

2-Olay günü sanıklar Nedim Yırtar, Dede Faik Özdemiroğlu, Abdullah Vuranoğlu, ve Urfalı Lütüfî adlı sanıkların da yukarıda anlatılan olayda sanık olarak yer aldıkları iddiası ile İslâhiye C. Savcılığınca 27.10.1978 günlü, 1978/824 esas sayılı iddianamede eylemlerine uyan 171 sayılı Yasa'nın 18/1., TCK.nun 516/2-3., 312. ve 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesi uyarınca çeşitli kez cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

İslâhiye Asliye Ceza Mahkemesi; 1.3.1979 günü, 1978/411-1979/81 sayı ile; daha önce ayrı ayrı iddianamelerle açılan dava dosyalarını birleştirerek; sanıkların üzerlerine atılı suçun, niteliği itibariyle eylemlerinin Türkiye'de 13 ilde ilân edilen sıkıyönetimin gerekçesini oluşturan yaygın şiddet eylemlerinden olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askerî Mahkemesi; 1.10.1980 günlü, 1980/77-626 sayı ile; atılı suçların 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13/a maddesinde öngörülen sürede işlenmediği, 13/b de yer alan bağlantı koşulunun olayda gerçekleşmediği gerekçeleri ile görevsizlik kararı vererek dosyayı tekrar İslâhiye Asliye Ceza Mahkemesine göndermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında olumsuz görev uyumsuzluğu doğmasına ve bu uyumsuzluk Uyuşmazlık Mahkemesince giderilmeden İslâhiye Asliye Ceza Mahkemesi'nce davaya bakılması mümkün olmamasına rağmen, anılan mahkemece dosya esasa kaydedilerek duruşmalara uzun bir süre devam edilmiş ve 26.2.1985 günü, 1981/169 esas, 1985/104 karar sayı ile; görev uyumsuzluğunun oluştuğundan bahisle durma kararı verilerek dosya Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmek üzere C. Savcılığına tevdi edilmiştir.

İslahiye C. Savcılığı; 25.3.1985 günü, esas 1978/626 sayılı derkenar yazısı ile dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına göndermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığında, Y. İsmet Ayer, Mebrure Gözdemir, A.Mazhar Akman, Necati Karakış, Yavuz T. Özgen ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 6.5.1985 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Dinçer Özbilgi ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç, Gaziantep ilini de kapsamına alarak 13 ilde 26.12.1978 de ilân edilen sıkıyönetimden üç aydan daha önce, 25.7.1978 de İslâhiye'de işlenmiştir.

İncelenen dosya içeriğinden yer alan anlatım ve belgeler, atılan sloganlar ve olayın oluş biçimi sanıklara atılı suçların siyasal ve ideolojik amaçlı olup, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğunu belirlemeye yetmektedir.

Ancak, suçların 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13/a maddesinde öngörülen süreden önce işlenmesi, sıkıyönetim askerî mahkemelerinin elkoyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde işlendiğini gösteren, bunun organik ve örgütsel yönünü belirleyen yeterli somut kanıt dosyada rastlanmaması açısından davanın, Adli Yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle İslâhiye Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

..../....

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle İslâhiye Asliye Ceza Mahkemesi'nin 1.3.1979 günlü, esas 1978/411, karar 1979/81 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 6.5.1985 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

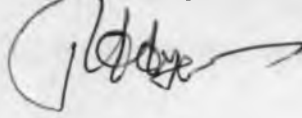
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Mebrure Gözdemir

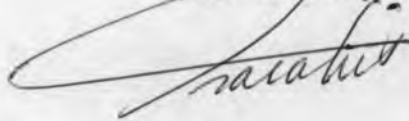
Üye

A. Mazhar Akman

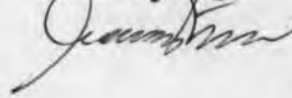
Üye

Necati Karakış

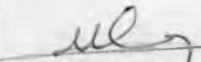
Üye

Yavuz T. Özgen

Üye

Muammer Aksüt

15.5.1985

i/ç